

Szakdolgozat tartalmi kivonata

Az iskolai alapítványok hatékonyabb működésének lehetőségei

Készítette: Kappelné Szabó Bernadett

Gyógypedagógia szak, alapképzés, levelező tagozat

Intézet/Tanszék: Neveléstudományi Intézet

Belső témavezető: Baka József

Egyetemi adjunktus, Kaposvári Campus

Az iskolai alapítványok hatékonyabb működésének lehetőségei

A KSH adatai szerint 2020-ban közel 6400 olyan alapítvány került regisztrálásra, melynek tevékenységcsoportja az oktatás. A közoktatáshoz kapcsolódó civil szervezetek többségét maga az oktatási intézmény alapítja és működteti. A szándéka ezzel nem kevesebb, mint olyan anyagi forrás megteremtése, mely semmilyen ágazathoz, önkormányzathoz sem köthető, azaz szabadon felhasználható. A hazai és nemzetközi szakirodalmak ismertetése során is látható, hogy a hatékony működés alapvetően függ attól, van-e lehetősége a közoktatáshoz kapcsolódó alapítványnak magasan kvalifikált szakember alkalmazására, valamint az önkéntesek és a vezetők szakmai képzésének finanszírozására. Ennek okán fejlettségi szintjeik is igen eltérőek, hiszen működnek államilag magas szinten támogatott, professzionálisan funkcionáló alapítványok, míg a másik végletet az amatőr, kis méretű, könnyen sebezhető szervezetek alkotják, melyek fejlődési lehetőségei emiatt csak korlátozott mértékben vannak jelen.

A szakdolgozatom készítése során arra kerestem a választ, hogyan lehetne hatékonyabbá tenni, a Wosinsky Mór Általános iskola által működtetett alapítványt. „A Jövő Ifjúságáért Alapítvány” jelenleg inkább mondható hátrányos helyzetben lévőnek, ezért a kutatásom egyrészt arra irányult, mi okozza a vállalt célok egy részének megghiúsulását, másrészt arra, hogy az alapítványban önkénteskedők mennyire tájékozottak a működéssel kapcsolatban.

Kutatási kérdés/1 – Noha az iskolai alapítvány széleskörűen lenne képes támogatni az oktatási intézmény tevékenységét, milyen ok/okok jelölhetőek meg akkor, ha a vállalt célok csak egy része valósul meg?

Kutatási kérdés/2 – Az általam vizsgált intézményben az ott dolgozó önkéntesek az iskola saját dolgozói, így felmerült a kérdés, vajon mennyire tájékozottak a pedagógusok az alapítvány működéséről.

A primer kutatási módszereim két formában zajlottak. Kérdőív, elkészítését, és kiértékelését vállaltam egy kezdetek óta jelenlévő alapítványi taggal. Emellett az iskolában tanító, és az alapítványban önkénteskedő pedagógusok véleményét ismerhettem meg kérdőív alapján.

Az interjú és a kérdőív kiértékelése egyöntetű választ adott az első kérdésre, azaz a vállalt célok megghiúsulása a forrás- szakember- és az önkéntességhiány miatt következik be. A válaszokban a forráshiány kapott nagyobb hangsúlyt, emiatt jelent akadályt egy pályázattal foglalkozó szakember felvétele. Illetve enélkül csak egy bizonyos mértékű pályázat benyújtása valósulhat meg, hiszen azok egyik alapvető feltétele egy meghatározott vagyon megléte.

Meglátásom szerint az alapítványi célok túl széles körben mozognak és mivel a befolyt összeg ezekhez mérten alacsonynak mondható, több esetben szűkíteni kell a kört annak megfelelően, hogy az alapítvány melyiket képes megvalósítani. A forrásnövelés szempontjából szorgalmazni kell a jótékonyági rendezvények, és bálók szervezését, ahogy az évi 1% népszerűsítése is ajánlott. Mivel az alapítvány lényegében közpénzből tevékenykedik, a nyilvánosság bevonása vélhetően nagyobb bevételt eredményezne, hiszen a polgárok többsége bizalmatlan, főleg ha pénzről van szó, így joga van a közösségnek megismerni az alapítvány bevételi nagyságát, felhasználást. A forrásnövelés a szakember hiányának egyértelmű megoldását is eredményezhetné, azonban kisebb ráfordítással az ott dolgozók szakmai képzése is nagyot lendítene a fejlődésen, ahogy egy sikerdíjért felkérhető pályázatkezelő is.

Az önkéntességgel kapcsolatban elmondható, hogy az alapítványban tevékenykedők, noha teljes odaadással végzik feladataikat, többségük nem ismeri részleteiben annak működését, így a fejlesztési javaslatokról véleményük kikérése sem történik meg. Sok önkéntes csupán eseti jelleggel tevékenykedik az alapítványnál és bár véleményüket bizonyos kérdésekben kikérik egy-egy pályázat kapcsán, a válaszaik alapján úgy vélem inkább a feladatok elvégzésére összpontosítanak. A működésről, fejlesztési lehetőségekről már kevésbé tájékozottak. Ez egy viszonylag kis közösség, bárki előállhat egy fejlesztési ötlettel, azonban az ehhez szükséges motiváció talán még nem érett meg.

A kifejtős válaszok és az interjú rávilágított arra, hogy bármennyire is leterheltek a pedagógusok, bármilyen nehézségekkel kellett és kell a jövőben megbirkóznia a vezetőknek, alkalmazottaknak és az önkénteseknek, válaszaikból ítélve teljes odaadással végzik önkéntes feladatukat. Emellett az alapítvány nélkül – még a nehézségek és az alacsony bevétel ellenére is –nem tudnák elképzelni az iskolai életet. Egyfajta nélkülözhetetlen hézagpótlónak tekintik azt.

Az önkéntességre fókuszálva, javasolt még olyan ifjúsági ösztönző program kidolgozása, mely az önkéntes munka vállalását szorgalmazza a fiatalok körében, így koncentrálna a jövőbeni tervekre, lehetőségekre is.